

Králíčková, Z., Žatecká, E., Dávid, R., Kornel, M.: Právo proti domácímu násilí

Monika Schön*

Na půdě Právnické fakulty Masarykovy univerzity vznikla učebnice určená především pro výuku nového předmětu zaměřeného na aktuální otázky právní ochrany proti domácímu násilí. Jedná se o velmi široké téma mající důsledky ve sféře civilněprávní, správněprávní i trestněprávní. Složení širšího autorského kolektivu lze proto hodnotit jako pozitivum, neboť každý z autorů se věnuje určité oblasti dané problematiky. Co do volby tématu se jedná o ojedinělou publikaci, kterou proto v současné době nelze srovnat s tuzemskou obdobou.

Publikace je systematicky členěna do devíti na sebe více či méně navazujících kapitol, které jsou v závěru doplněny praktickými příklady a cvičnými otázkami, které čtenáře vybízejí nejen k hledání správné odpovědi v právní úpravě, ale též k úvaze o vhodnosti stávající právní úpravy (např. úkoly na str. 28). Jednotlivé kapitoly lze pro zjednodušení tematicky rozčlenit na oblast civilní (hmotněprávní i procesní), správněprávní a trestněprávní úpravy. Velmi pozitivně lze hodnotit též pří-

tomnost exkurzu do zahraničních úprav, který zpracoval M. Kornel a který umožňuje alespoň rámcovou komparaci s českou úpravou, a dále úvahy autorů *de lege ferenda*, které se v současné době v souvislosti s přijetím nového občanského zákoníku (zák. č. 89/2012 Sb.) jeví jako více než aktuální.

V části věnované hmotněprávní úpravě v soukromoprávní oblasti (občanské právo, rodinné právo) se Z. Králíčková zabývá jednotlivými prameny úpravy, a to jak vnitrostátními, tak úpravou obsaženou v mezinárodních smlouvách, zejména ustanovením čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, z něhož, v souladu s judikaturou ESLP (Z. a další v. Spojené království, Bevaqua a S. v. Bulharsko aj.), dovozuje nejenom negativní závazek státu nezasahovat do soukromí a vztahů v rodině, ale též pozitivní závazek státu poskytnout ochranu, v tomto případě ochranu proti domácímu násilí. Autorka v této části kritizuje nyní účinnou úpravu, která dle jejího názoru (s nímž lze souhlasit) nepředstavuje dostatečnou ochranu pro ohroženého domácím násilím. Je proto otázkou, nakolik se českému zákonodárci daří své závazky plynoucí z ust.

* JUDr. Monika Schön, doktorandka na Katedře občanského práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno.

čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod plnit. Jedna z kapitol je potom věnována též poněkud opomíjené problematice, totiž otázkám možného vlivu násilí a domácího násilí na děti. Zařazen je, rovněž poněkud netradičně, též exkurz věnovaný otázkám dítěte jako násilné osoby.

V části věnované procesnímu právu R. Dávid popisuje aktuální procesní úpravu a zaměřuje se též na její nedostatky. Takto zmiňuje zejména problémy s interpretací některých ustanovení zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, například otázku, zda rodič postižený domácím násilím je sám aktivně legitimován k podání návrhu na uložení zákazů týkajících se nejenom ohroženého rodiče, ale i jejich (společného) dítěte.

V části věnované správněprávní úpravě se E. Žatecká zabývá otázkami vztahu správněprávní a trestněprávní ochrany obecně, kdy zdůrazňuje uplatnění trestního práva pouze jako prostředku ultima ratio, a dále popisuje možné přestupky, které lze spáchat v souvislosti s domácím násilím. Praxe pravděpodobně ocení výklad

věnovaný úloze policie v případech domácího násilí, zejména institutu vykázání ze společného obydlí.

Tatáž autorka potom v části věnované trestnímu právu analyzuje jednotlivé trestné činy související s domácím násilím a vymezuje jejich společné znaky, jak byly vymezeny metodickým pokynem pro postup příslušníků policie. Zaměřuje se přitom nejenom na osobu pachatele a postup orgánů činných v trestním řízení, ale též na ochranu poškozeného a svědků.

Pokud jednotliví autoři podrobují nyní účinnou právní úpravu kritice, je třeba říci, že se zároveň pokoušejí dané nedostatky překlenout, ať již výkladem, či návrhem úpravy jiné, lepší.

Celá práce je psána velmi snadno čtivou, stručnou a přehlednou formou. Lze ji proto doporučit nejenom jako vhodnou studijní pomůcku pro posluchače právnických fakult, ale díky komplexnějšímu uchopení problematiky bude práce jistě vhodná též pro potřeby odborné veřejnosti.